

[Forsvarsministeren.]

og komplicerede problemer, der rejser sig i forbindelse med en sag af denne art, og jeg vil også understrege, at jeg for mit vedkommende — og det gælder også forsvaret — i forsøget på at løse de opgaver, vi nu er sat til at løse i, jeg havde nær sagt vort daglige arbejde, så længe det overhovedet er praktisk muligt, naturligvis vil tage hensyn og forsøge at forhandle os til rette om de løsninger, som skal være gældende ud i fremtiden, og som skal danne det grundlag, hvorpå vi skal udføre vort daglige arbejde. Det er et synspunkt, som vi er stærkt interesseret i, og som også vil komme frem under de fortsatte forhandlinger om dette spørgsmål. Jeg vil generelt erklære, at jeg fortsat er meget villig til at undersøge og endevende alle de problemer, der kan rejses i denne forbindelse.

Vedrørende de mere konkrete spørgsmål, der er blevet rejst, må jeg måske bede det ærede medlem hr. Skræppenborg-Nielsen undskylde, at jeg ikke går ind i en principdebat: forsvar eller ikke forsvar. Jeg synes, det ærede medlem dramatiserede situationen en smule, men det skal jeg i og for sig ikke bebrejde ham. Han er eksponent for en politik, som jeg ikke kan acceptere, som jeg ikke kan godkende, og jeg finder ingen anledning til at gå ind i en debat om de principielle spørgsmål, der ligger her.

Mit partis stilling til forsvaret er klart tilkendegivet ved vor medvirken til forsvarsforliget i 1960, og den rent praktiske situation, jeg for mit vedkommende står i, er simpelt hen den, at jeg må forsøge at opfylde, jeg havde nær sagt konsekvenserne af det forsvarsforlig, der i sin tid blev indgået; og som jeg gav udtryk for i mit første indlæg, får forsvaret, efterhånden som det nye materiel tilgår, mere komplicerede opgaver at løse og dermed også problemet om øvelsespladser.

Jeg vil dog sige til det ærede medlem hr. Skræppenborg-Nielsen, som mente, at dette område, lidt dramatisk sagt, i fremtiden ville gå tabt for mennesker og dyr, at det er mit indtryk, at de militære øvelsesområder — det gælder også i høj grad det område, vi har i Oksbøl — ikke går tabt som rekreativt område for mennesket. Der er åben adgang bortset fra de tider, da der er skarpskydninger. Og med hensyn til dyrene

så er der ingen steder i Danmark, hvor dyrene trives så godt som netop på forsvarsarealer. Der er de langt mere fredet end på de privatejede områder.

Jeg tror derfor ikke, at en ekspropriation af denne art og til det formål, som her er angivet, på afgørende måde vil gribe ind i arealets natur og udseende og i dets mulighed for at blive anvendt af civilbefolkningen i rekreativ henseende. I hvert fald er det helt sikkert, at hvis arealerne i stigende grad udbygges med sommerhuse, er de tabt for alle andre end netop dem, der ejer sommerhusene.

Det er altså ikke nogen tragedie, der er tale om i denne henseende; det er en proces, som vi har oplevet i så mange andre tilfælde, og som man kan beklage, men som er en konsekvens af den politik, det høje ting med så overvældende flertal har besluttet.

Med hensyn til det konkrete spørgsmål om dansk-tyske øvelser vil jeg gerne sige, at vi er jo medlem af NATO, og det er Vesttyskland også, og det er derfor klart, at vi holder fællesøvelser, både på stabsplan og med mandskab. Det er klart, at der også i Oksbøl vil blive holdt NATO-øvelser med deltagelse af flere NATO-lande ganske som andre steder i landet, hvad enten det er på søen, i luften eller på land; men jeg vil gerne understrege — for at der ingen tvivl skal være om denne sag — at udvidelsen af Oksbøl har intet som helst at gøre med eventuelt kommende fælles tysk-danske øvelser på dansk område.

Det ærede medlem hr. Foged gav udtryk for — hvad jeg gerne vil sige ham tak for — at forsvaret skal have de bedst mulige betingelser. Jeg er glad for dette tilsagn; ud fra det grundlag tror jeg vi kan snakke os til rette om tingene.

Jeg tror, det ærede medlem har misforstået mig en lille smule med hensyn til det citat af min tale, han kom med: at erhvervelsen er uundgåelig. Det ærede medlem nøjedes med denne korte formulering. Jeg sagde: erhvervelsen er imidlertid uundgåelig, såfremt man skal udbygge forsvaret på det grundlag, der blev lagt ved forsvarsforliget i 1960. Dermed være naturligvis ikke sagt, at der ikke kan drøftes forskellige ting i forbindelse med erhvervelsen — det er jo alt det, vi snakkede om i formiddags i